

Jaarverslag 2010

Besluit risico's zware ongevallen 1999

INLEIDING	4
UITVOERINGSPROGRAMMA 2010 – doelstellingen	5
Doelstellingen en realisatie inspecties	5
Doelstellingen en realisatie monitoring	7
Doelstellingen en realisatie samenwerking	7
UITVOERINGSPROGRAMMA 2010 - rapportage	9
Planmatige inspecties	10
Rapportagetermijnen	12
Waardering veiligheidsbeheerssystemen	13
Bevindingen en overtredingen	13
KWALITEITSSLAGEN IN COÖRDINATIE EN SAMENWERKING	14
Strategisch niveau	14
Tactisch niveau	16
Operationeel niveau	16
WERKGROEPEN EN LEIDING UITVOERING	17
De werkgroep Uitvoering	17
De werkgroep Handhaving	17
De werkgroep Deskundigheid	17
Leiding Uitvoering	19

VOORWOORD

De toezichtlast voor bedrijven verminderen en tegelijkertijd de veiligheid rond de meest risicovolle bedrijven verbeteren. Dat is het doel van de intensieve samenwerking tussen de brandweerkorpsen in de veiligheidsregio's, de Arbeidsinspectie en het bevoegd gezag Wet algemene bepaling omgevingsrecht (Wabo) in Zuid-Nederland, oftewel de provincies en een deel van de gemeenten in Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. Tussen doel en resultaat zit een samenstel van acties, gericht op visie-ontwikkeling, planning, ontwikkeling, uitvoering, monitoring en evaluatie. Effectief en efficiënt BRZO-toezicht vraagt een goede planning van de inspecties, zodat alle bedrijven tijdig worden bezocht. Maar het vraagt ook uniforme werkprocessen, met integrale inspecties, eenduidige en gecoördineerde handhaving en heldere communicatie. Parallel aan de uitvoering van BRZO is daarom in 2010 veel energie gestopt in de doorontwikkeling van de samenwerking. Het kader daarvoor is een Eindbeeld, waarin de hoofddoelstellingen zijn opgenomen. Met drie werkgroepen onder leiding van medewerkers BRZO en aangestuurd door projectleider Eric Sons, zijn in aanvulling op landelijke ontwikkelingen voorstellen gedaan over uitvoering, handhaving en deskundigheid. In 2011 gaan we verder met de invoering daarvan.

De uitvoering van BRZO gebeurt op basis van het bestuurlijk inspectieprogramma voor Zuid-Nederland. Inspecties en handhaving verrichten we op uniforme wijze. De uitvoering van de inspecties programmeren we gezamenlijk en gebeurt zo integraal mogelijk, zodat bedrijven minder toezichtlast ondervinden. Om de kwaliteit van de inspecties en de handhaving te vergroten, vindt kennisuitwisseling en deskundigheidsbevordering plaats. Daarnaast maken evaluaties en audits deel uit van de aanpak. In 2010 is besloten dit te versterken door intervisie en intercollegiale toetsing. Uitwisseling van medewerkers bij inspecties hoort daar ook bij. Zo werken we in toenemende mate samen in Zuid-Nederland, alsof er sprake is van één organisatie. Tegelijk participeert Zuid-Nederland in de landelijke samenwerking in het kader van LAT Regie en brengt Zuid ook de ervaringen en resultaten in.

In dit jaarverslag treft u alle informatie aan over de uitvoering van BRZO, de samenwerking en de doorontwikkeling in Zuid-Nederland. In 2011 wordt dit proces krachtig voortgezet, niet incidentgedreven, maar wel extra geïnspireerd om de kwaliteit van de uitvoering verder te optimaliseren. Daarbij is ook de integratie van BRZO en het traject Vernieuwing Toezicht Chemie aan de orde, omdat aanpak en ontwikkeling bij de risicobeheersing zo in elkaars verlengde liggen. Tweede belangrijke ontwikkeling is de voorbereiding van de Regionale Uitvoeringsdiensten voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, de RUD's. Daarvoor moeten in 2011 besluiten worden genomen over de grondvorm, dat wil zeggen takenpakket en organisatievorm. Dat biedt kansen voor verdere concentratie van de uitvoering van BRZO door provincies en gemeenten, en versteviging van de samenwerking van alle BRZO-partners.

Ik bedank graag alle betrokkenen, besturen, management en medewerkers voor de steun en energie bij de risicobeheersing, wetend en ervarend dat permanente inzet voor verbeteringen nodig blijft.

Jan ten Doeschate MPM,
Voorzitter Managementoverleg BRZO Zuid
Directielid Ruimtelijke Ontwikkeling en Handhaving provincie Noord-Brabant

INLEIDING

In de BRZO-pilot Zuid werken veiligheidsregio's, arbeidsinspectie en het bevoegd gezag voor de Wabo intensief samen om de veiligheid rond de meest risicovolle bedrijven te verbeteren en tegelijkertijd de toezichtlast te verminderen. Dat willen we bereiken door afstemming van inspecties, verhoging van de kwaliteit, uniformering waar mogelijk en differentiatie waar noodzakelijk. Er ligt inmiddels een gezamenlijk inspectieprogramma, er is oog en begrip voor elkaars werk en belangen. En de afgelopen jaren is de toezichtlast in Noord-Brabant, Limburg en Zeeland al merkbaar verminderd. In 2012 willen we samenwerken als ware het BRZO-toezicht één uitvoerende organisatie. Zowel in werkprocessen als in aansturing. Om effectief toe te werken naar dat in 2009 geformuleerde eindbeeld, zijn in 2010 drie werkgroepen gestart: de werkgroep Uitvoering, de werkgroep Handhaving en de werkgroep Deskundigheid. Daarnaast is de zogeheten Leiding Uitvoering ingesteld, die richting geeft aan de BRZO-ontwikkelingen in de regio Zuid. Zo hebben we in 2010 gewerkt aan een verdere praktische samenwerking enerzijds en deskundigheidsbevordering - als belangrijkste succesfactor - anderzijds. De doelstellingen op het gebied van het inspectieproces zijn nagenoeg allemaal gerealiseerd. De uitdaging voor 2011 is het vasthouden van deze performance. Vanuit de landelijke ontwikkelingen kan gemeld worden dat het programma Landelijke Aanpak Toezicht (LAT) Risicobeheersing Bedrijven op 26 januari 2011 officieel van start is gegaan. De LAT gaat het toezicht verbeteren op alle grote risicobedrijven in Nederland en bouwt verder op de successen van voorgangers VT Chemie en LAT BRZO. Zo zal het toezicht efficiënter en effectiever worden door onder andere systeemgericht toezicht, een gezamenlijk opleidingstraject voor toezichthouders en een online inspectiedatabase.

Jan Limpens, Arbeidsinspectie

“Hebben we een kwaliteitsverbetering gerealiseerd bij de Brzo-inspecties in de regio Zuid? Ik durf daarop volmondig met “Ja” te antwoorden. De inspecties, maar ook het gehele proces, worden effectiever en kwalitatief beter uitgevoerd. Het begint al met de gezamenlijke inspectieplanning, een proces dat afgelopen jaar duidelijk is verbeterd.”

“Het inspectieteam raakt steeds beter ingespeeld en inspecteurs leren steeds meer van elkaars werkgebieden. Collega-inspecteurs doen vaker actief mee in de interviews, ook al is het vakgebied niet hun expertise. Dat komt het niveau van de inspectie en de diepgang ten goede. Daarnaast is het gehele proces meer en meer gestandaardiseerd. Planning, uitvoering en rapportage gaan vrij soepel. De afstemming van inspectierapporten en de collegiale toetsen leveren goede, consistente inspectierapporten op. Ook hierin zijn de inspectieteams meer op elkaar ingespeeld. Mede hierdoor worden de doelstellingen met betrekking tot de termijnen van toezending van inspectieagenda en inspectierapport gehaald.”

“Inmiddels dienen zich nieuwe ontwikkelingen aan. Zo zijn in 2010 de voorbereidingen getroffen voor het project onderhoudstops en het project arbozorg-inspecties. Voor 2011 is de inzet deze inspecties in de samenwerking met meerdere toezichthouders op hetzelfde niveau te brengen.”

UITVOERINGSPROGRAMMA 2010 – doelstellingen

Op 16 december 2009 heeft het managementoverleg van de regio Zuid het Uitvoeringsprogramma 2010 vastgesteld. De basis daarvoor vormden de verschillende bestuurlijk vastgestelde inspectieprogramma's. Het Uitvoeringsprogramma 2010 kent doelstellingen op de gebieden inspecties, monitoring en samenwerking.

Doelstellingen en realisatie inspecties

1. *Opnemen van de gegevens Toezichtmodel en het meerjaren-inspectieprogramma per inrichting in de InspectieRuimte BRZO.*
Het landelijk Toezichtmodel bepaalt de toezichtlast van een BRZO-bedrijf; een meerjaren-inspectieprogramma dient ervoor dat alle BRZO-aspecten bij een bedrijf minimaal één keer per 5 jaar geïnspecteerd worden. Na elke inspectie moeten het meerjaren-inspectieprogramma en het toezichtmodel geactualiseerd worden. Eind 2009 is begonnen met een inhaalslag om deze gegevens voor alle inrichtingen in te voeren in een nieuwe module van de InspectieRuimte BRZO. Eind 2010 is dat voor het overgrote deel van de geïnspecteerde bedrijven gedaan. Er vindt geen monitoring plaats op de invulling ervan.
- 2a. *90 procent van alle inspectieagenda's tijdig aan de bedrijven toezenden.*
Een inspectieagenda moet conform de landelijke norm minimaal 4 weken voor een inspectie toegezonden worden aan het bedrijf. In regio Zuid is dat in 86 procent van de geplande inspecties gelukt. In 2009 was dit 82 procent. Hiermee is voor 2010 weliswaar een stabilisatie gerealiseerd, maar is niet voldaan aan de doelstelling.
- 2b. *80 procent van alle inspectierapporten tijdig aan de bedrijven toezenden.*
Volgens de landelijke normen moeten bedrijven uiterlijk acht weken na de close-out het inspectierapport ontvangen. In 2008 lukte dat in 48 procent van de gevallen en in 2009 in 57 procent. 2010 laat een sterke verbetering zien. Met een score van 88 procent is de doelstelling ruimschoots gerealiseerd.
- 2c. *80 procent de beoordelingen van de veiligheidsrapportages binnen de wettelijke termijn van 6 of 9 maanden afronden.*
De beoordeling van veiligheidsrapporten is uitstekend verlopen; de in 2010 afgeronde procedures zijn alle binnen de wettelijke termijn van 6 of 9 maanden afgerond. In vijf gevallen stuurde het bedrijf de aanvullende gegevens te laat door aan het bevoegde gezag. Dit is niet in lijn met het BRZO, maar geen monitoringsdoelstelling.
- 2d. *Monitoring van de handhaving en opstellen KPI (Key Performance Indicators) voor de tweede helft van 2010.*
Voor wat betreft de uitbreiding van de monitoring met handhavinginformatie heeft in de tweede helft van 2010 afstemming plaatsgevonden met de landelijke werkgroep monitoring én met werkgroep handhaving van de BRZO-pilot Zuid. Er zijn verder voor 2010 geen KPI's op dit onderwerp vastgesteld.

Pedro Wetzels, RMD West-Brabant

“Bij BRZO-inspecties en herinspecties zijn dit jaar inspecteurs van de brandweer uitgewisseld. Ik vond dat beslist positief, hoewel bedrijven er soms moeite mee hebben als er weer een andere brandweerinspecteur komt. Tracht een aantal jaren, bijvoorbeeld een VR-cyclus, met hetzelfde overheidsteam te komen, zo kun je iets opbouwen!”

“Het proces ‘vooroverleg, inspectie en uitwerking’ verliep goed. Maar veel staat of valt met een goede planning. Als collega-inspecteurs vakanties plannen of van hogerhand prioriteiten anders worden gelegd, kan het alsnog mislopen. Daarnaast zijn er nog verschillen die we echt moeten wegwerken. Bijvoorbeeld bij de opzet van audittrails of wanneer er daadwerkelijk gehandhaafd wordt. Je moet voorkomen dat bedrijven verschillend behandeld worden. De werkgroep uitvoering heeft daarin al goede stappen gezet. Ik denk dat ook het uitwisselen van ervaringen en het opstellen van diverse BBT's bijdraagt aan meer uniformiteit. En tijdswinst oplevert. Want hoewel iedereen roept 'minder last, meer effect', geldt dat mijns inziens vooral voor bedrijven. Voor de inspecteurs neemt de werkdruk naar mijn gevoel alleen maar toe. En ik zie veel verschil tussen de overheidsinstanties in de te besteden uren.”

“Verder zie ik met belangstelling de aanpassing van de wet tegemoet waardoor de veiligheidscultuur onderdeel gaat uitmaken van het VBS. Want veiligheid is óók een kwestie van cultuur. En in het veranderend toezicht is veiligheidscultuur, naast gerechtvaardigd vertrouwen, immers een kernbegrip.”

3. *Continuering van de uitwisseling van inspecteurs.*

In 2010 hebben diverse uitwisselingstrajecten van inspecteurs plaatsgevonden. Doel was van elkaar te leren en te inventariseren waar uniformering meerwaarde biedt. De evaluatie van de uitwisselingen is vooral gericht op de:

- voorbereiding en uitvoering van de inspectie,
- rapportage van de inspectie,
- close-out inspecties (wijze en moment).

De uitwisselingstrajecten verliepen volgens planning en in collegiale sfeer. In sommige gevallen leidden ze zelfs tot het overnemen van al toegepaste werkwijzen elders in de regio (voorzichtige groei naar uniformiteit). De uitwisselingen versterken de samenwerking; men leert elkaar kennen. De ervaringen met de uitwisselingen en de resultaten van de werkgroepen in het kader van de pilot Zuid laten zien dat uniforme werkwijzen in regio Zuid mogelijk zijn. Bij het uitwisselingsprogramma 2011 zullen we de doelstellingen dan ook wijzigen. Ten denken valt aan:

- netwerkverbreding,
- inhoudelijk leren van elkaar,
- uitwisseling specialismen,
- concernbenadering.

Doelstellingen en realisatie monitoring

- 4a. Uiterlijk 1 april 2010 zijn alle gegevens ingevoerd in het monitoringformat regio Zuid.*
In 2009 zijn regionale formats ontwikkeld voor monitoring van BRZO-processen. Voor 1 april 2010 waren alle gegevens door de BRZO-coördinatoren ingevoerd in die formats. De resultaten werden besproken tijdens het managementoverleg regio Zuid van 30 maart 2010.
- 4b. Drie keer per jaar vult het bevoegd gezag de monitoringgegevens aan.*
De resultaten van de monitoring worden continu bijgehouden, waardoor op vrijwel elk moment de stand van zaken is vast te stellen. Deze resultaten worden gebruikt voor de rapportage aan het managementoverleg. Naar aanleiding van deze tussentijds gegenereerde rapportages kunnen verbeteracties worden ingezet.
- 4c. Resultaten monitoring beschrijven in het jaarverslag, in het eerste kwartaal 2011.*
De resultaten van de monitoring staan vermeld op pagina 9-13.
- 4d. Evaluatie van het monitoringformat regio Zuid voor 31 december 2010.*
De monitoring in regio Zuid gaat verder dan die de landelijke werkgroep uitvoert. Dit komt omdat de landelijke gegevens nog onvoldoende inzicht geven in alle gewenste monitoringgegevens voor regio Zuid, die gerelateerd zijn aan ons uitvoeringsprogramma. Dat zijn enerzijds gegevens over de kwantitatieve monitoring, die op elk moment inzicht geeft in de voortgang van de lopende planmatige inspecties en beoordelingstrajecten van veiligheidsrapporten (inclusief geconstateerde overtredingen en lopende handhavingstrajecten). Anderzijds zijn het gegevens over de kwalitatieve monitoring, die meer inzicht probeert te verschaffen in de kwaliteit van de performance door de inspectie-teams en van de bedrijven. Op dit moment werkt de landelijke werkgroep monitoring, samen met onder andere het bedrijf Atos Origin en de werkgroep monitoring regio Zuid, aan een landelijke monitoring die tegemoetkomt aan al onze wensen. Zodra de diepgang en het faseverschil ten aanzien van de kwantitatieve en kwalitatieve monitoring tussen de landelijke en regionale werkgroepen zijn overbrugd, kunnen we onze inzet op monitoring in regio Zuid verder verminderen.

Doelstellingen en realisatie samenwerking

- 5. Organisatie en evaluatie van kennismiddagen.*
In 2010 zijn twee kennismiddagen georganiseerd (21 juni en 25 oktober). Op 8 december is een BRZO-dag gehouden. Er was telkens sprake van een gevarieerd programma en voldoende gelegenheid om contacten te leggen. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:
- de strategische reis brandweer,
  - de milieurisicoanalyse,
  - Het project onderhoudsstops,
  - Buncefield en PGS 29,
  - PGS 15,
  - resultaten van de werkgroepen,
  - Vernieuwing Toezicht Chemie.

6. *Behoefteteonderzoek naar een gezamenlijke digitale projectruimte.*

De diverse werkgroepen binnen de regio maken inmiddels gebruik van een gezamenlijke digitale projectruimte.

7. *Realisatie van het eindbeeld BRZO-pilot Zuid.*

De BRZO-pilot Zuid startte op 1 januari 2009 met een verkennend karakter. Op basis van de ervaringen is een scherper eindbeeld geformuleerd van de gewenste samenwerking en via welke stappen dat te bereiken is. Uitwisseling van informatie en kennis tussen de landsdelen is daarbij van belang. Bovendien zijn de ontwikkelingen binnen BRZO-pilot Zuid niet los te zien van het programma Vernieuwing Toezicht Chemie. De doelen, eenduidiger en efficiënter toezicht en vermindering van de toezichtlast voor bedrijven, liggen immers in elkaars verlengde.

Effectief en efficiënt BRZO-toezicht vraagt een goede planning van de inspecties, zodat alle bedrijven tijdig worden bezocht. Maar het vraagt ook uniforme werkprocessen met integrale inspecties, eenduidige en gecoördineerde handhaving, en heldere communicatie. We stellen daartoe één bestuurlijk inspectieprogramma op voor heel Zuid-Nederland. Inspecties en handhaving verrichten we op uniforme wijze. De uitvoering van de inspecties wordt gezamenlijk geprogrammeerd en gebeurt zo integraal mogelijk, zodat bedrijven minder toezichtlast ondervinden. De kwaliteit van inspecties en handhaving borgen we aan de voorkant door intervisie, kennisuitwisseling en gezamenlijke deskundigheidsbevordering, en aan de achterkant door evaluaties en audits. Dit betekent dat de gewenste verbetering vooral tot stand komt in de werkprocessen en door verbetering van de samenwerking. Een reorganisatie achten we niet noodzakelijk, omdat er wordt samengewerkt in de werkprocessen en de aansturing alsof er sprake is van één organisatie.

In Zuid-Nederland werken we met één integraal uitvoeringsprogramma. We inspecteren volgens het landelijke Toezichtmodel, waarbij de risico-oriëntatie de inspectiefrequentie bepaalt. Inspecties voeren we zo integraal mogelijk uit, maar deelname per kolom is selectief (op basis van de aard van het bedrijf en de mate van risico). Inspecteurs voeren inspecties waar mogelijk uit voor collega's van een andere kolom of vervullen een signaalfunctie. Over de provinciegrenzen heen bestaat er een behoorlijke uniformiteit.

Voorop staat dat we in heel Zuid-Nederland – en eigenlijk in heel het land – op een eenduidige manier handhavend optreden. Daarvoor ontwikkelen we één gezamenlijke handhavingstrategie en zelfs een landelijk handhavingprotocol. Dat leidt voor alle bedrijven tot een eenduidige beoordeling ten aanzien van overtredingen en een eenduidige behandeling ten aanzien van handhavend optreden. Het eindbeeld is ook dat er niet per se slechts één handhaver optreedt die alles moet kunnen. Wel zal het bedrijf één brief ontvangen waarin elk bevoegd gezag aangeeft welke handhavingsmaatregelen het oplegt, wie bestuursdwang toepast en hoe het traject rondom die maatregelen is. Ook hercontroles worden gecoördineerd verricht. De bevoegdheid van elk bevoegd gezag blijft daarbij intact.

Deskundigheid is de belangrijkste succesfactor voor effectief toezicht en een zo beperkt mogelijke toezichtlast voor bedrijven. Elke kolom definieert eerst de eigen deskundigheid. Het opleidingsprofiel wordt landelijk opgesteld. Naast vakkennis is ook kennis van systeemgerichte toetsing belangrijk.

UITVOERINGSPROGRAMMA 2010 - rapportage

Van de **114 BRZO-plichtige inrichtingen** vielen er in 2010 44 in de lichtere categorie; zij moeten een preventiebeleid zware ongevallen opstellen (PBZO-plichtig) en een veiligheidsbeheersysteem invoeren. 70 bedrijven vielen in de zware categorie, zij moeten tevens een veiligheidsrapport opstellen (VR-plichtig). De site Chemelot in Limburg, bestaande uit 19 deelinrichtingen, wordt gezien als één inrichting. Van de 114 BRZO-inrichtingen zijn er 14 aangewezen als een 'dominobedrijf' (artikel 7, 1e lid, BRZO 1999). Drijvers van dergelijke inrichtingen moeten vanwege aard, omvang en procescondities van de aanwezig stoffen, rekening houden met de mogelijkheid van een domino-effect door of voor een naburige inrichting.

Olaf Derkx, Chemelot

“Chemelot Site Permit BV is hoofdvergunninghouder van de milieuvergunningen van alle bedrijven op de Chemelot-site. We werken met een zogeheten koepelvergunning, leveren één veiligheidsrapport voor de hele site, en zorgen met een loketfunctie voor een gestroomlijnde communicatie tussen bedrijven en overheden. Daardoor hoeven bedrijven zelf minder tijd en energie te steken in allerlei zaken, zoals controles.”
“Systeemgericht toezicht is een positieve ontwikkeling. Bedrijven ervaren er per saldo zeker een vermindering van de toezichtlast door. Voor het BRZO-toezicht is weliswaar sprake van een toename, maar daartegenover staat een flinke afname voor het Wabo-toezicht, omdat de BRZO en Wabo-controles veelal geïntegreerd zijn. De kennis en ervaring van de inspectieteams is ook toegenomen, waardoor de controles efficiënter zijn en van hogere kwaliteit. Als uitwisseling van inspecteurs ons dan wat extra tijd voor uitleg kost is dat prima. Maar de 'nieuwe gezichten' moeten wel goed ingelezen zijn en vertrouwen hebben in het werk van hun voorgangers. De wederzijdse investeringen moeten in balans zijn. Wij zijn blij met het perspectief van gerechtvaardigd vertrouwen. Bedrijven moeten laten zien dat ze serieus toewerken naar nul incidenten. Aan de overheid is het de taak om notoire overtreders ook stevig aan te pakken. Alleen zo kunnen we dat perspectief van gerechtvaardigd vertrouwen overeind houden. Ook naar de buitenwereld. We zijn als bedrijven en overheid tot elkaar veroordeeld. En dat bedoel ik positief.”

Van de 70 VR-plichtige inrichtingen zijn er 16 VR-plichtige die door hun ligging ten opzichte van de landsgrens met België of Duitsland tevens onder het Verdrag van Helsinki vallen. Welke bedrijven in de buurlanden onder dit verdrag vallen gezien hun ligging ten opzichte van regio Zuid, moet nog blijken uit aanvullende informatie vanuit België en Duitsland.

In 2010 zijn in totaal **95 geplande BRZO-inspecties** uitgevoerd, zowel initiële als vervolgininspecties. Er zijn twee niet geplande inspecties geweest. Deze worden in dit jaarverslag verder niet besproken.

Er zijn daarnaast **16 (geactualiseerde) veiligheidsrapporten** ingediend. Nagenoeg elk bedrijf is verzocht om aanvullende informatie. Enkele bedrijven dienden hun verplichte veiligheidsrapporten later in dan wettelijk voorzien. 11 veiligheidsrapporten zijn dit jaar beoordeeld en gepubliceerd. De ingediende veiligheidsrapporten die nog in procedure zijn, zullen in 2011 verder worden afgerond. Bij alle beoordelingstrajecten zijn, voor zover van toepassing, de betrokken bevoegde gezagen en wettelijke adviseurs nauw betrokken geweest.

Planmatige inspecties

In regio Zuid werden 95 van de 103 geplande inspecties uitgevoerd. In de meeste gevallen was het Toezichtmodel en het meerjaren-inspectieprogramma daarbij leidend. 2 geplande inspecties werden uitgevoerd bij bedrijven die binnen afzienbare tijd onder het BRZO gaan vallen. De inspecties dienden om te beoordelen hoever deze bedrijven zijn met de invoering van hun veiligheidsmanagementsysteem. 8 inspecties werden om verschillende redenen geannuleerd.

Van de 95 planmatige inspecties waren er 53 bij provinciale inrichtingen, 41 bij gemeentelijke inrichtingen en 1 inspectie waarbij de VROM-inspectie het bevoegde gezag is. In enkele gevallen waar de gemeente het bevoegd gezag is, liet het inspectieteam zich vergezellen door een toezichthouder van de betreffende gemeente. Wel is tijdens de voorbereiding steeds kritisch gekeken naar het uiteindelijke aantal inspecteurs dat het bedrijf bezoekt.

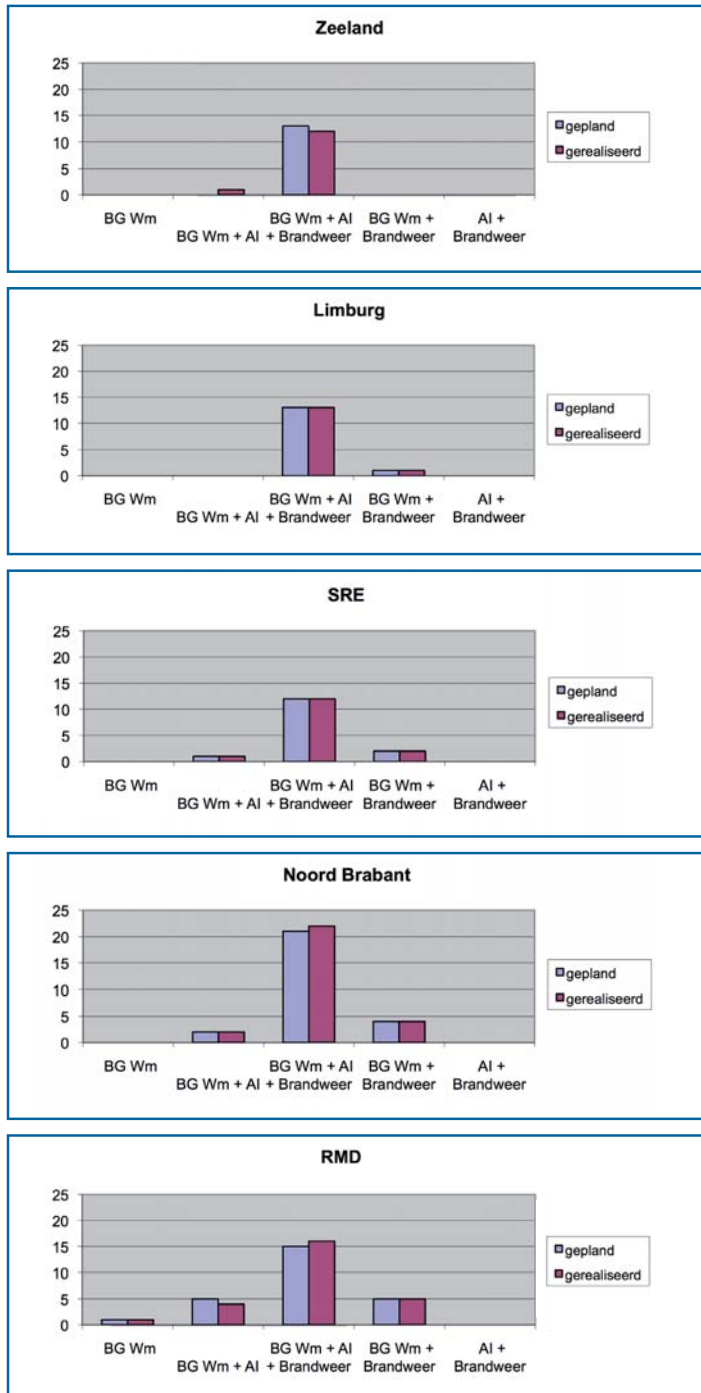
Bij 33 inspecties vond een uitwisseling plaats. Daarbij zijn de 15 uitbestedingen tussen milieudiensten en provincie Noord-Brabant ook beschouwd als uitwisselingen. Verder waren er 10 uitwisselingen tussen de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg, en 8 van brandweerinspecteurs in de provincie Noord-Brabant.

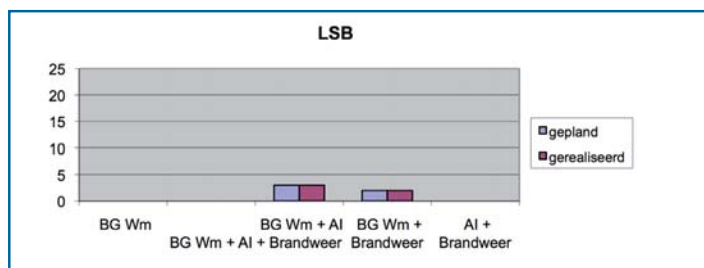
Het BRZO-toezicht bij de gemeentelijke inrichtingen in Limburg en Zeeland is in handen van de maatlatorganisaties Provincie Limburg en Provincie Zeeland, met uitzondering van het toezicht op de Pbzo-inrichting in Meerlo-Wanssum. Dat doet de maatlatorganisatie Samenwerkingsverband regio Eindhoven (SRE). In de provincie Noord-Brabant voeren de maatlatorganisaties Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) en de Regionale Milieudienst West-Brabant (RMD) de BRZO-inspecties uit bij de gemeentelijke inrichtingen. In Den Bosch, Cuijk en Breda gebeurt dat door het Landelijke Steunpunt BRZO van de DCMR. Vanwege capaciteitsgebrek bij de provincie Noord-Brabant hebben de maatlatorganisaties van RMD en SRE bij 16 inspecties ondersteuning verleend. 6 van deze 16 inspecties bij provinciale inrichtingen zijn geheel door RMD of SRE uitgevoerd.

Vanwege capaciteitsproblemen bij de brandweer Midden en West-Brabant gaven andere brandweerorganisaties ondersteuning.

Grafiek 1-6: Het aantal geplande en gerealiseerde inspecties door de diverse maatlatorganisaties, al dan niet in gezamenlijkheid.

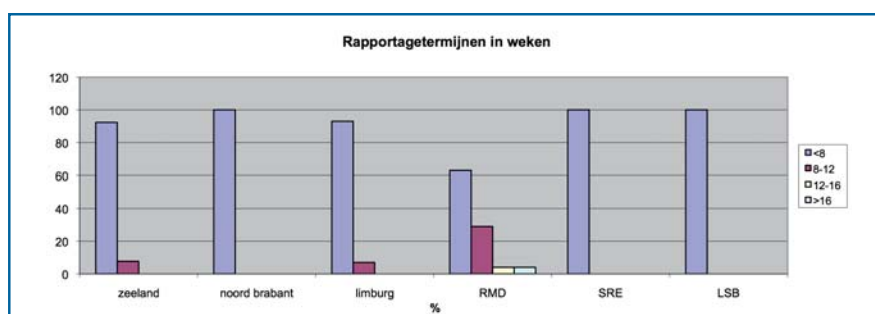
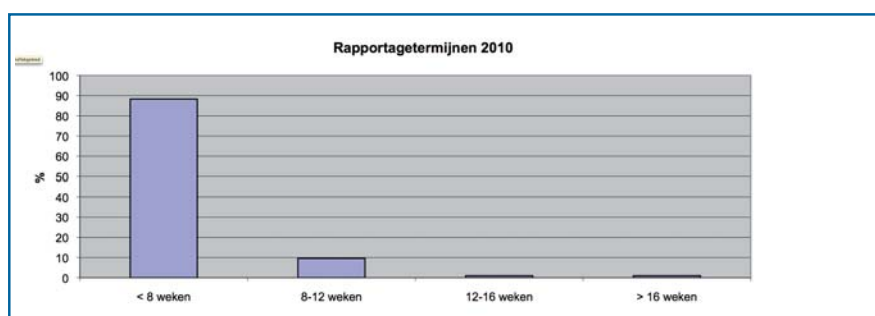

Rapportagertermijnen

Bijna 88 procent van de inspectierapporten is door het coördinerend bevoegd gezag binnen 8 weken naar het bedrijf verzonden. De oorzaken van de te late verzending is divers. In drie gevallen is het te wijten aan het feit dat de betreffende BRZO-inspecteurs betrokken waren bij de nasleep van de brand bij Chemie-Pack, begin 2011, waardoor zij geen tijd hadden voor afronding van de rapportages van inspecties die eind 2010 plaatsvonden. In eveneens drie gevallen zijn de rapportages op tijd bij de juriste van het bevoegd gezag neergelegd, echter door ziekte daar blijven liggen.

Inmiddels heeft de RMD maatregelen getroffen waardoor de back-up van de juriste beter geregeld is. Twee rapporten waren te laat wegens vakanties. En eenmaal lag de oorzaak bij de brandweer en eenmaal bij de Arbeidsinspectie. Ook in slechts één geval was de gemeente de oorzaak van te late verzending. Dat was begin 2010. Inmiddels zijn betere afspraken gemaakt.

Grafiek 7-8: Gerealiseerde rapportagertermijnen inspectierapporten.

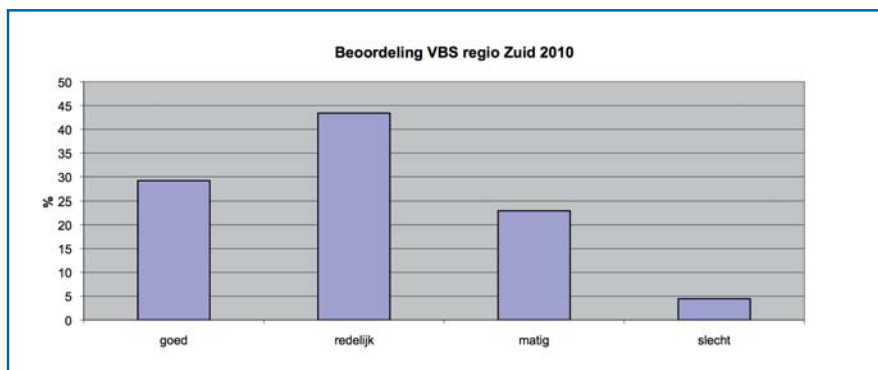

Waardering veiligheidsbeheerssystemen

De BRZO-inspecteurs hebben bij de geplande inspecties 1145 beoordelingen gedaan van de veiligheidsbeheerssystemen. In 30 procent van de gevallen leidde dit tot het predikaat 'goed', en in 4,5 procent tot het predikaat 'slecht'.

Grafiek 9: Beoordelingen veiligheidsbeheerssystemen.

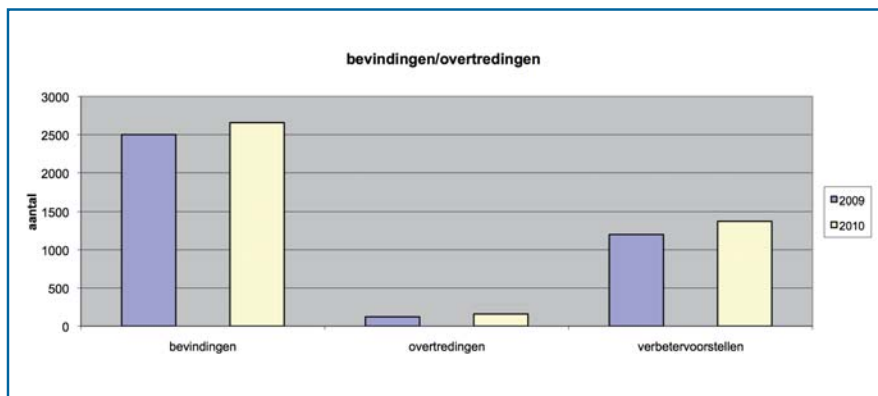

Bevindingen en overtredingen

57 inspecties mondden uit in een aankondiging van een bestuursrechtelijk traject vanuit het bevoegd gezag of van een Kennisgeving- dan wel Eis-procedure vanuit de Arbeidsinspectie. Grotendeels betrof het overtredingen van artikel 5, lid 3 juncto bijlage II, voor de nader aangegeven VBS-elementen.

In totaal werden er **2657 bevindingen** door de inspecteurs vastgelegd. Dit resulteerde in **159 overtredingen**. Daarnaast hebben zij, met het oog op verhoging van het veiligheidsniveau, bij alle inspecties na afloop opmerkingen, aanbevelingen of verbeteracties voorgesteld, in totaal 1373.

Grafiek 10: Bevindingen, overtredingen en verbetervoorstellen.

KWALITEITSSLAGEN IN COÖRDINATIE EN SAMENWERKING

Binnen de BRZO-pilot Zuid vindt op diverse niveaus afstemming, coördinatie en samenwerking plaats, al dan niet gezamenlijk met Arbeidsinspectie, brandweer en het bevoegd gezag. In 2010 zijn zowel op landelijk, regionaal als provinciaal niveau kwaliteitslagen gemaakt die mede richtinggevend zijn voor de uitvoering van het BRZO in andere regio's in het land.

Jan van Dixhoorn, coördinator BRZO Brandweer

“Met de nieuwe Wet Veiligheidsregio (WVR) heeft de brandweer een instrument in handen waarmee we de taken op BRZO-gebied beter kunnen uitvoeren. Met de diverse werkwijzers, bijvoorbeeld de werkwijzer bedrijfsbrandweren, ons handhavingsbeleid en onze SIV-opleiding (specialist industriële veiligheid) beschikken we nu over een compleet kader.”

Strategisch niveau

Onder de landelijke organisatie van LAT BRZO participeerden leidinggevenden, coördinatoren en inspecteurs op verschillende niveaus in werk- en projectgroepen. Op landelijk niveau onder andere in de werkgroepen Opleidingen, PGS-15, Nieuwe Ongeval Methodiek (NOM), Handhaving, en Kwaliteit. Ook adviseerden zij de LAT Regiegroep en de LAT Portaalgroep.

Op regionaal niveau zijn in de management- en coördinatieoverleggen en de bijeenkomsten van de werkgroep BRZO-pilot Zuid diverse strategische lijnen uitgezet om de samenwerking verder te intensiveren. Afzonderlijke subwerkgroepen onder het coördinatieoverleg en de werkgroepen Deskundigheid, Uitvoering en Handhaving ontwikkelden daartoe diverse producten. Het managementoverleg regio Zuid heeft deze vervolgens vastgesteld.

De Leiding Uitvoering, spil tussen enerzijds het managementoverleg en het coördinatieoverleg, en anderzijds het managementoverleg en BRZO-pilot Zuid, zorgde voor de noodzakelijke ondersteuning, afstemming en bijsturing, zodanig dat op alle niveaus de Plan-Do-Check-Act-cyclus gesloten blijft. Daarnaast zorgde zij ervoor dat ontwikkelingen uit Zuid landelijk werden ingebracht en vice versa, zoals de input voor Keizerskroon IV, de uitgave van een nieuwsbrief in mei en december en het opstellen van een communicatieplan.

Coördinatoren en leidinggevendenden van de maatlatorganisaties overlegden ook veelvuldig binnen de eigen zuil. Zo namen de Wabo-coördinatoren deel aan het IPO of VNG BRZO-coördinatorenoverleg. Ook de teamleiders van de Arbeidsinspectie en coördinatoren van de brandweerorganisaties namen deel in vergelijkbare gremia binnen hun eigen zuilen. Al die inspanningen hebben geleid tot de ontwikkeling van diverse beleidsdocumenten en grote verbeterlagen en op diverse fronten.

Enkele daarvan zijn:

- verkenningen door de werkgroepen Deskundigheid, Uitvoering en Handhaving naar een verbeterend toezicht majeure veiligheidsrisicobedrijven (rekeninghoudend met de resultaten van de rapporten Mans, Oosting en Lodders),
- uitbreiding van de functionaliteiten van NIM/InspectieRuimte BRZO (Nieuwe Inspectie Methode), onder meer NOM en Monitoring,
- implementatie van aanbevelingen uit landelijke onderzoeken, zoals de Tussenevaluatie programma BeteRZO van K+V, het Belanghebbenden Tevredenheids Onderzoek (BTO) van LAT BRZO en het onderzoeksrapport van VROM-inspectie Handhaving BRZO: Beter, maar nog niet goed genoeg,
- input door diverse maatlatorganisaties voor het verder integreren van LAT BRZO met VT-chemie per 1 januari 2011,
- verdieping van de landelijke Monitoring (zowel kwantitatief als kwalitatief),
- uitvoering van het landelijke project Onderhoudsstops.

Vanuit het coördinatieoverleg regio Zuid en de BRZO-pilot Zuid zijn onder meer de volgende initiatieven en producten ontwikkeld voor verdere intensivering van de samenwerking tussen de maatlatorganisaties:

- Een uniforme omslag voor alle inspectierapporten en een standaardbrief bij inspectierapporten naar bedrijven.
- De uitgave van een gezamenlijk jaarverslag 2009.
- Meer inzichtelijk maken van oorzaken van significante verschillen in kwalitatieve monitoring tussen maatlatorganisaties. Vanaf de zomer 2010 loopt daarvoor een proef met de uitwisseling van de zogenaamde Collegialiteitstoets (CT) tussen Zeeland en Limburg, en uitbreiding van de format Kwalitatieve Monitoring voor de grote industrieterreinen (Dow Benelux, site Chemelot en Shell Moerdijk).
- Verbreding van de uitwisseling van inspecteurs tussen de maatlatorganisaties Provincie Limburg, Noord-Brabant en Zeeland, en uitwisseling van inspecteurs tussen de maatlatorganisaties binnen de andere zuilen.
- Verdieping en uitwisseling van kennis tussen alle BRZO-inspecteurs in de regio door twee kennismiddagen en een BRZO-netwerkdag.
- Gebruik van gezamenlijke procedures en documenten, waar iedere maatlatorganisatie tot voor kort nog zelfontwikkelde procedures en documenten hanteerde.
- Verdere implementatie van het landelijk vastgestelde Beroepscompetentieprofiel, het vaststellen van een 50-procentnorm voor uitvoering van BRZO-werkzaamheden op persoonsniveau, het voorbereiden van diverse producten voor evaluatie en intervisie door inspectieteams, en uitvoering van een intercollegiale toetsing.
- Uitwerking van interviews en het ontwikkelen van onder meer criteria voor afwijken van het Toezichtsmodel, en het opstellen van best practices om de handhaving door de maatlatorganisaties te uniformeren.
- Uitvoering van interviews (inclusief verwerking resultaten) en het opzetten van workshops om best practices voor inspecties te ontwikkelen.
- Frequenter overleg van leidinggevendenden, teamleiders en coördinatoren in de regio.

Tot slot hebben het coördinatieoverleg en de BRZO-pilot Zuid een sterke impuls gegeven aan de nadere implementatie van de samenwerking op regioniveau in relatie tot de afzonderlijk bestuurlijk vastgestelde inspectieprogramma's 2007-2011. Onder andere door:

- verdere netwerkverbreding via een door de BRZO-coördinatoren opgezet, gezamenlijk en actueel bestand van BRZO-inspecteurs en andere betrokkenen in de regio Zuid;
- verdere opschaling van de provinciale coördinatieoverleggen naar regioniveau;
- intensivering van het managementoverleg regio Zuid en daarmee verdere opschaling van de drie provinciale managementoverleggen.

Tactisch niveau

Op 30 maart 2010 stelde het managementoverleg het jaarverslag (2009) vast, dat voor het eerst door de werkgroep Monitoring werd gemaakt. De voortgang van het Uitvoeringsprogramma Regio Zuid 2010 - in het bijzonder voor de afzonderlijke maatlatorganisaties - werd periodiek geëvalueerd en afgestemd tussen de maatlatorganisaties. Daarbij is voor het eerst ook een halfjaarverslag samengesteld en later vastgesteld in het managementoverleg. Naar analogie van het Uitvoeringsprogramma Regio Zuid 2009 werd met succes één uitvoeringsprogramma 2011 opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma kreeg een nieuwe benaming: Jaarprogramma 2011. Uiteraard is ook in het Jaarprogramma 2011 weer sprake van een continue kwaliteitsverbetering. De zogenaamde Demmingcirkel (plan, do, check, act) is volledig geïntegreerd.

Operationeel niveau

- Op operationeel niveau is het afgelopen jaar veel energie gestoken in:
- het borgen en uitvoeren van een kwaliteitstoets door de leidinggevenden en coördinatoren op alle relevante inspectiedocumenten, opgesteld door de inspectieteams voor alle BRZO-plichtige inrichtingen;
  - structurele intervisiemeetings van BRZO-inspecteurs binnen hun eigen zuil, waarbij deze meetings vanaf 2011 verder verbreed zullen worden naar de andere zuilen;
  - het afstemmen en coördineren van BRZO-taken op uitvoeringsniveau met alle handhavingpartners, alsmede voortgangs- en kwaliteitsbewaking van alle BRZO-inspecties;
  - het vervullen van een vraagbaak voor vragen over BRZO bij de coördinatoren Wabo;
  - het gezamenlijk opzetten van specifieke trainingen voor BRZO-inspecteurs, onder meer PGS-15, naast de door landelijke werkgroep Opleidingen geïnitieerde opleidingen NIM Frizz en NIM-inspectieleider, die in 2009 zijn ondergebracht in een BRZO-academie.

WERKGROEPEN EN LEIDING UITVOERING

In 2010 ging op basis van het eindbeeld voor de BRZO-pilot Zuid de zogeheten Leiding Uitvoering (LU) van start. Ook zijn drie werkgroepen ingesteld: Uitvoering, Handhaving en Deskundigheid. De werkgroepen Handhaving en Deskundigheid zijn onder andere door personele unies verbonden met de landelijke LAT-werkgroepen Handhaving en Opleidingen. Om dubbel werk te voorkomen, zijn de activiteiten goed op het landelijke afgestemd.

De werkgroep Uitvoering

De werkgroep Uitvoering heeft na een brede interviewronde de belangrijkste verschillen in de werkwijze van de diverse kolommen en maatlatorganisaties in kaart gebracht. Vervolgens zijn best practices gedestilleerd. Deze zijn 'veredeld' tot de volgende best practice-voorstellen: procesplanning, toepassing toezichtmodel, vooroverleg, documentreview, uitvoering inspectie, close-out, beoordeling inspectie-resultaten, rapportage en rol inspectieleider. Deze voorstellen zijn vervolgens goetst bij de geïnterviewde inspecteurs en worden in 2011 ter besluitvorming aan het managementoverleg aangeboden. De best practice-voorstellen zouden door alle inspecteurs in de regio Zuid gehanteerd kunnen én moeten worden.

De werkgroep Handhaving

Allereerst heeft de werkgroep Handhaving de wijze van handhaving van de verschillende kolommen en maatlatorganisaties geïnventariseerd. Ten behoeve van een beter afgestemde handhaving is vervolgens een notitie Handhaving opgesteld, die het wat, waarom en hoe van handhaving verheldert en de gewenste werkwijzen beschrijft. Dat laatste heeft geleid tot het voorstel om te handhaven op basis van het BRZO 1999 (als kernbepaling). Ook is een voorstel ontwikkeld om bij de verzending van de inspectierapporten – in geval van geconstateerde overtreding(en) – gebruik te maken van een afgestemde handhavingsbrief. Hiervoor zijn ook voorbeeldbrieven opgesteld. Daarnaast heeft de werkgroep een voorstel gemaakt voor een uniforme werkwijze bij gecoördineerde hercontroles. Om de verschillende voorstellen in de verschillende kolommen en maatlatorganisaties te borgen, is een implementatieplan opgesteld. Een deelwerkgroep start met het opstellen van een stappenplan voor het formuleren van een voorstel voor een uniform mandaat voor afhandeling van handhavingszaken.

De werkgroep Deskundigheid

De werkgroep Deskundigheid inventariseerde de bestaande opleidingen binnen de verschillende kolommen en maatlatorganisaties. Ook ontwikkelde de werkgroep een voorstel om elke inspectie door het inspectieteam te laten evalueren, en voorstellen voor invoering van intercollegiale toetsing ('hoe doe jij dat?') en persoonlijke intervisie ('hoe kan ik anders omgaan met zaken die ik lastig vind?'). Daarmee beoogt de werkgroep het bevorderen van de professionaliteit van BRZO-inspecteurs.

Nog opgepakt dienen te worden het inventariseren van de kloof tussen de gewenste en beschikbare kwaliteit per maatlatorganisatie, een voorstel voor afstemming van de opleidingsprogramma's van de kolommen en maatlatorganisaties, en de invoering van ontwikkelplannen per maatlatorganisatie of kolom. De invoering van het beroepsgerichte competentieprofiel wacht op de resultaten van de landelijke LAT-werkgroep Opleidingen. De werkgroep Deskundigheid heeft verder twee voorstellen ontwikkeld die het Managementoverleg niet heeft aangenomen. Dit betreft uitwerkingen van de 50-procentnorm uit het Eindbeeld en van het voorstel om de normcapaciteit (uren) voor inspecties voor inspecteurs van de verschillende maatlatorganisaties op elkaar af te stemmen.

Het managementoverleg voert gesprekken over de inzet van BRZO-uren in de regio. De verwachting is dat in 2011 een uniforme tijdsverantwoording overeengekomen kan worden.

Guus Gabriëlse, voorzitter werkgroep Handhaving

“In 2010 zijn we begonnen met een inventarisatie van de bestaande werkwijzen en gebruik van de handhavingsinstrumenten. Wat blijkt? In Zuid hebben we veel verschillende namen voor vergelijkbare of eigenlijk dezelfde instrumenten. Handhavingsstrategieën van de organisaties zijn in principe vergelijkbaar, maar doordat we overtredingen van het BRZO anders wegen, kunnen vergelijkbare overtredingen anders worden opgevolgd. En dat verschil is best groot: een plan van aanpak of een last onder dwangsom. Ook met hercontroles wordt verschillend omgegaan. In sommige gevallen worden deze uitgevoerd door een lid, of meerdere, van het oorspronkelijke inspectieteam. In andere gevallen is dit een taak van bijvoorbeeld de milieu-inspecteur die niet betrokken was bij de inspectie. Dat kan beter.”

“Met onze voorstellen willen we de handhaving van overtredingen uniformeren. In de ruimste zin van het woord. Belangrijk is daarom de overtredingen zoveel mogelijk te formuleren op systeemniveau. BRZO-inspecties vinden immers op dat niveau plaats. En we gaan primair handhaven op basis van het BRZO, en secundair op sectorale wetgeving en vergunningen. We classificeren overtredingen van het BRZO als overtredingen van een kernbepaling. Hierdoor wordt – op basis van de bestaande handhavingstrategieën – de keuze van handhavingsinstrumenten ook eenduidiger.”

“Juist in deze tijd dat toezicht en handhaving van BRZO-bedrijven veel belangstelling heeft van de media en de politiek (Chemie-Pack, Dow, Thermphos), is dit van groot belang.”

Leiding Uitvoering

Het managementoverleg regio Zuid heeft met het vaststellen van het Eindbeeld BRZO-pilot Zuid-Nederland, in november 2009, tevens een zogenaamde Leiding Uitvoering ingesteld. Deze bestaat uit drie vertegenwoordigers van Arbeidsinspectie, bevoegd gezag Wabo en de regionale brandweer, en de projectleider BRZO-pilot Zuid. In 2010 startte de Leiding Uitvoering haar activiteiten met een reflectie op het eindbeeld en een analyse over de rol die zij kan vervullen bij het behalen van de doelen uit het eindbeeld. De activiteiten van de Leiding Uitvoering zijn opgedeeld in:

- strategisch: richting geven aan de ontwikkelingen van BRZO-Zuid, rekening houdend met de landelijke processen en het gewenste eindbeeld;
- procesbijsturing: structurele afwijkingen en knelpunten in de uitvoering signaleren en hierop acties formuleren;
- implementatie producten: de Leiding Uitvoering legt het managementoverleg de consequenties van besluiten voor in relatie tot andere lopende zaken en doet een voorzet voor de prioriteiten. Zij denkt mee in strategische keuzes en ondersteunt de implementatie van de producten die door het coördinatorenoverleg, LAT en werkgroepen zijn opgeleverd en door het managementoverleg geaccordeerd.

De Leiding Uitvoering heeft onder meer gestuurd op een strakke organisatie van de planning van het Jaarprogramma 2011 en een evaluatie van het planningsproces in afstemming met het coördinatorenoverleg. De Leiding Uitvoering droeg eveneens bij aan een goede afstemming van de agenda's van managementoverleg en het coördinatorenoverleg in relatie tot het gewenste eindbeeld BRZO-pilot Zuid. Verder is een goede aansluiting nagestreefd tussen landelijke en regionale activiteiten die zowel het BRZO als het project Vernieuwing Toezicht Chemie betreffen. Deze activiteiten werden prominent op de diverse overlegagenda's gezet, en binnen de verschillende kolommen werd het draagvlak vergroot. Daarnaast is de Leiding Uitvoering actief betrokken bij de kwalitatieve en kwantitatieve monitoring van de resultaten van de overheden binnen BRZO Zuid en is bij nieuwe en lopende projecten samen met het coördinatorenoverleg de vinger aan de pols gehouden. De Leiding Uitvoering heeft ook een projectenlijst opgesteld die inzichtelijk maakt welke organisaties en personen bij de verschillende, deels minder samenhangende, activiteiten zijn betrokken die landelijk en regionaal lopen. Deze projectenlijst heeft in 2010 nog geen definitieve status gekregen, maar is wel al een goed instrument om de BRZO-inspanningen te stroomlijnen en om te controleren of de verantwoordelijkheden goed gewaarborgd zijn.

Een algemene taak van de Leiding Uitvoering is die van troubleshooter wanneer in projecten, tussen partijen, in planning et cetera problemen optreden die snel afstemming binnen de kolommen vergen. Ze heeft daarin een signaalfunctie en kan, in afstemming met het coördinatoren- of managementoverleg, bewerkstelligen dat afspraken nagekomen worden en zo nodig extra inspanning wordt geleverd. Bijvoorbeeld bij het project Onderhoudsstops of bij het bezet houden van de werkgroepen. Maar ook kon zij bijdragen aan het verbeteren van het 'proces gemeenten', bij die gemeenten waar BRZO-stukken nog formeel via colleges van B&W verlopen, waardoor tijdige correspondentie met bedrijven gevaar loopt. Een concept-communicatieplan dat de Leiding Uitvoering heeft opgesteld, moet eraan bijdragen dat de gewenste kwaliteit, protocollen, procedures en andere en (mogelijke) organisatieaanpassingen bij alle betrokkenen goed bekend raken

